

Miljö- och energidepartementet

103 33 Stockholm

YTTRANDE ÖVER ENERGIKOMMISSIONENS BETÄNKANDE KRAFTSAMLING FÖR FRAMTIDENS ENERGI (SOU 2017:02)

Er beteckning: M2017/00026/Ee

SAMMANFATTNING

Länsstyrelsen i Kronobergs län ställer sig bakom betänkandets förslag och bedömningar, med vissa synpunkter. Synpunkterna gäller bl.a. att åtgärder vidtas så snabbt som möjligt inom energieffektiviseringsområdet, framtagning av delmål, avsaknad av åtgärder inom bioenergiområdet, vikten av förenkling och fondlösning inom vattenkraft, ökad energiproduktion i södra Sverige och behov av kontrollstation var fjärde år.

ALLMÄNNA SYNPUNKTER

Länsstyrelsen vill börja med att framhålla det positiva i att en bred överenskomst om energipolitiken har kommit till stånd. Det är av stor strategisk betydelse att energimarknadens aktörer har långsiktiga spelregler för att uppnå beslutade samhällsmål, t.ex. de nationella miljömålen.

Betänkandet fokusera främst på nationell nivå, vilket är förståeligt. Länsstyrelsen vill dock framhålla vikten av ett aktivt arbete på regional nivå. Olika stödformer LIP, KLIMP och även Klimatklivet har visat sig vara effektiva metoder för att uppnå nationella mål genom en stark regional förankring av arbetet.

Betänkandet innehåller väl avvägda förslag och bedömningar, vilka Länsstyrelsen ställer sig bakom. Det finns dock några synpunkter och förslag som Länsstyrelsen vill framföra, se nedan under respektive rubrik.

7.2.1 ENERGIPOLITISKA MÅL

De utmärkta mål som föreslås kräver att åtgärder vidtas så snart som möjligt, då omställningen av energisystemet tar lång tid. Ett område som är i behov fler direkta insatser och incitament är energieffektivisering.

När det gäller målförslagen vill Länsstyrelsen föreslå att inte bara delstrategier utan också delmål tas fram för olika samhällsområden inom föreslagen process av Energimyndigheten. För industrin är det relevant att använda BNP som mått,

men för andra samhällsområden kan invånarantal vara bättre, t.ex. byggsektorn.

7.2.2 FÖRNYBAR ENERGI

Länsstyrelsen saknar åtgärder för bioenergiområdet, t.ex. omställning av massaindusti för el- och biobränsleproduktion eller hur ökad när- och fjärr-kyla och fjärrvärmeproduktion kan ersätta elanvändning i bostäder. Det saknas också åtgärder och incitament för ökad produktion av kraftvärme.

7.2.3 KÄRNKRAFT

Åtgärder och bedömningar är klokt avvägda. Det krävs dock ytterligare direkta åtgärder och incitament för att minska behovet av elvärme, för att minska elsystemets effektoppar.

7.2.4 VATTENKRAFT

Förslaget innehåller kloka och balanserade förslag vad gäller de natur- och energimässiga aspekterna. De kulturmiljömässiga aspekterna lyfts dock inte fram. För att undvika att enskilda småskaliga vattenkraftsägare får ekonomiska svårigheter och för att hantera kulturmiljöaspekterna, är det därför mycket positivt att betänkandet föreslår att förenkla tillståndsprocessen samt göra den mindre ekonomiskt betungande för berörda verksamheter. Det är av största vikt att förslaget om fondlösning genomförs, då det skulle undanröja ett stort hinder för att komma vidare inom arbetsområdet.

I betänkandet föreslås också att vattenkraften främst ska utvecklas genom att uppgradera och utveckla de befintliga verken snarare än att bygga nya. Vid sådana arbeten finns risken att kulturhistoriska värden kan skadas. För att undvika detta krävs det att det finns kunskap om vilka kulturhistoriska värden det finns samt att hänsyn tas till dessa. Under de senaste åren har kulturmiljöer kring vattendragen uppmärksammas i hela Sverige (i sydöstra Sverige projektet Kulturmiljö och vattenförvaltning). Det finns därför väl beprövad metodik framtagna för att kulturhistoriskt värdera dessa miljöer.

7.2.5 SMÅSKALIG PRODUKTION

Länsstyrelsen föreslår att åtgärder inhämtas från förslag till strategi för ökad användning av solceller samt förslag till heltäckande solceller-statistik (ER 2016:201). Där finns utredda och förankrade förslag om småskalig energiproduktion.

7.2.6 ANVÄNDNING OCH EFFEKTIVISERING

Länsstyrelsen stöder förslag om energieffektiviseringsprogram för energiintensiv industri. Andra typer av åtgärder behövs dock för övriga berörda branscher, där det finns stor potential att energieffektivisera.

När det gäller bedömning om definition av nära-nollenergihus anser Länsstyrelsen att den borde omformuleras till en åtgärd istället.

7.2.7 ÖVERFÖRING

Länsstyrelsen vill här framföra att det för Kronobergs län inte är enbart ökad överföringskapacitet som behövs. Ökad elproduktion är också ett stort åtgärdsbehov i elområde fyra som Kronoberg tillhör. Se synpunkter under 7.2.2 för mer information.

7.2.8 ELMARKNADENS UTVECKLING

Bedömningarna är väl avvägda, Länsstyrelsen delar betänkandes inställning att noga bevaka utvecklingen och behoven av nya regelverk för systemtjänster, energilagring osv.

7.2.9 FORSKNING

Länsstyrelsen vill här framhålla det positiva i att regeringen lämnat en energiforskningsproposition till riksdagen i december 2016 som bygger på energiöverenskommelsen och innehåller lämpliga åtgärder.

7.2.10 FINANSIERING

Länsstyrelsen saknar en beskrivning av hur avskaffandet av anslutningsavgifterna för havsbaserad vindkraft ska finansieras.

7.2.11 GENOMFÖRANDE OCH UPPFÖLJNING

Länsstyrelsen anser att bedömningarna inom detta avsnitt bör omvandlas till åtgärder. Särskilt gäller det den sista bedömningen med förslag om kontrollstation var fjärde år.

BESLUT

Beslutet har fattats av landshövding Ingrid Burman, efter föredragning av funktionschef Per-Anders Persson. I den slutgiltiga handläggningen har även länsråd Anders Flanking, enhetschef Martin Sjödahl, länsantikvarie Heidi Vassi och funktionschef Jan Grosen deltagit.